

Zelené verejné obstarávanie

Miroslav Rousek

odbor politiky životného prostredia

sekcia environmentálnej politiky, EÚ a medzinárodných vzťahov

24.01.2020, Bratislava

Čo je to zelené verejné obstarávanie (GPP)?

green procurement

- **udržateľné využívanie verejných financií**, ktoré prispieva k dosahovaniu environmentálnych a klimatických cieľov
- je proces, pomocou ktorého sa verejné orgány snažia získať/obstarať tovary, služby a práce so zníženým negatívnym vplyvom na ŽP v celom životnom cykle v porovnaní s tovarmi, prácami a službami s rovnakou primárnou funkciou, ktoré by sa obstarali iným spôsobom
- environmentálny dopad sa zohľadňuje využívaním environmentálnych charakteristík

Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a environmentálny aspekt

Zákon umožňuje uplatňovanie environmentálnych aspektov v rámci:

- podmienok účasti
- opisu predmetu zákazky
- kritérií na vyhodnotenie ponúk
- podmienok plnenia zmluvy

GPP v podmienkach SR

V podmienkach SR dobrovoľný nástroj environmentálnej politiky, ktorého dôležitosť je z pohľadu ochrany životného prostredia potvrdená na úrovni vlády:

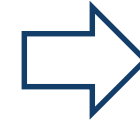
- Zelenšie Slovensko: Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030 (cieľ 70%)
- NAP GPP III 2016-2020 (cieľ 50%)
- Konceptia rozvoja a realizácie zeleného verejného obstarávania v Slovenskej republike (všeobecná metodika)

Plány do budúcnosti:

- 3 produktové skupiny záväzné na úrovni ministerstiev (kopírovací a grafický papier, počítače a monitory, cestná doprava) + každoročne 1 ďalšia produktová skupina
- NAP GPP IV 2021-2025
- *všeobecne právne záväzný predpis?*

GPP a produktové skupiny

12 prioritných produktových skupín podľa NAP GPP III

- elektrické a elektronické zariadenia používané v odvetví zdravotnej starostlivosti
- údržba verejných priestorov
- náterové farby, laky a vodorovné dopravné značenie
- zdravotnícké armatúry
- splachovacie záchody a pisoáre
- infraštruktúra odpadových vôd
- ohrievače vody

Kopírovací
a grafický
papier

Vozidlá
a dopravné
služby

Kancelárske
IT zariadenia

Zobrazovacie
zariadenia

Verejné
osvetlenie

Stravovacie
služby
a zásobovanie
potravínami

Projektovanie,
výstavba
a údržba ciest

Elektrická
energia

Čistiace
prostriedky
a upratovacie
služby

Administratívne
budovy

Nábytok

Textil

Aj vy môžete ušetriť zeleným nakupovaním

rovnako ako štát pri verejnom obstarávaní papiera, IT a áut.

Eko papier

- má nižšiu cenu
- prispieva k ochrane lesov a biodiverzity
- znižuje spotrebu vody a chemických látok vo výrobe

Náklady sú prepočítané na 1 balenie.

Eko monitory a počítače

- majú vysokú energetickú efektívnosť
- existuje priestor pre ambicióznejšie environmentálne limity

Takmer všetky dostupné monitory a notebooky spĺňajú energetické štandardy Energy Star.

Úsporné elektromobily

- zlepšujú kvalitu ovzdušia
- pomáhajú znižovať emisie skleníkových plynov

Celkové náklady po 100 tisíc kilometroch vrátane štátne príspevku pre Nissan Leaf 2018 a Škodu Octavia.

Mercedes-Benz B 250e

Palivo: elektrina
 Výkon: 132 kW
 Rok uvedenia: 2015
 Dojazd: 156 km
 Spotreba: 180 Wh/km
 Cena s DPH: 40800

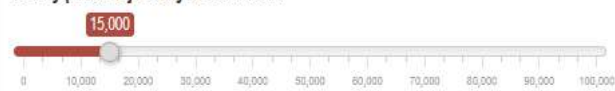

Mercedes-Benz B 250

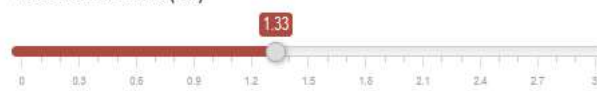
Palivo: benzín
 Výkon: 155 kW
 Rok uvedenia: 2014
 Dojazd: 595 km
 Spotreba: 8 l/100 km
 Cena s DPH: 34290

Ročný počet najazdených kilometrov

Cena benzínu za liter (eur)

Cena elektriny za kWh (eur)

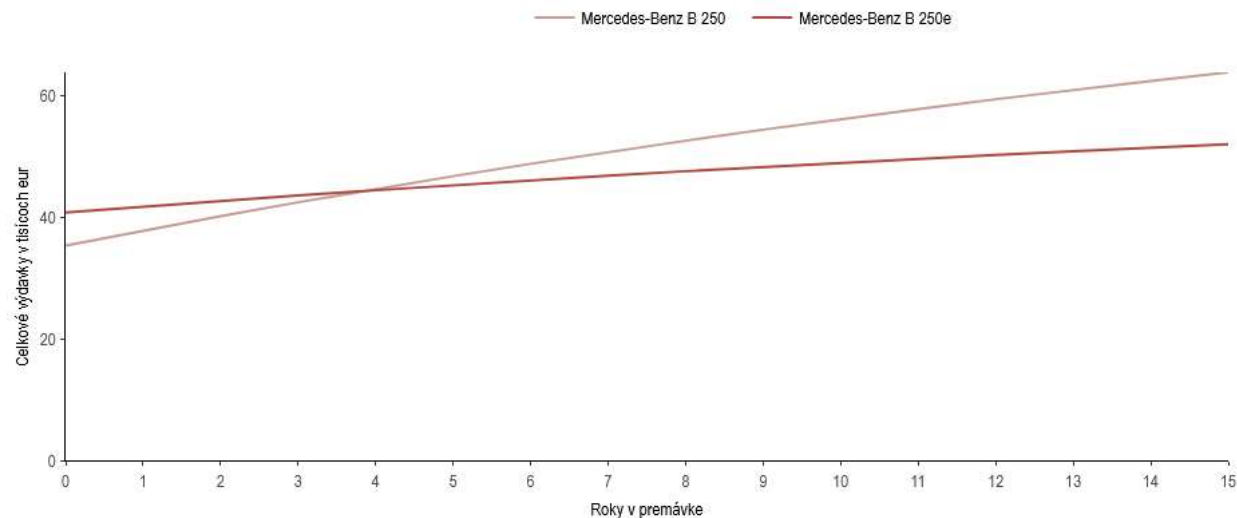

Dotácia pre elektromobil

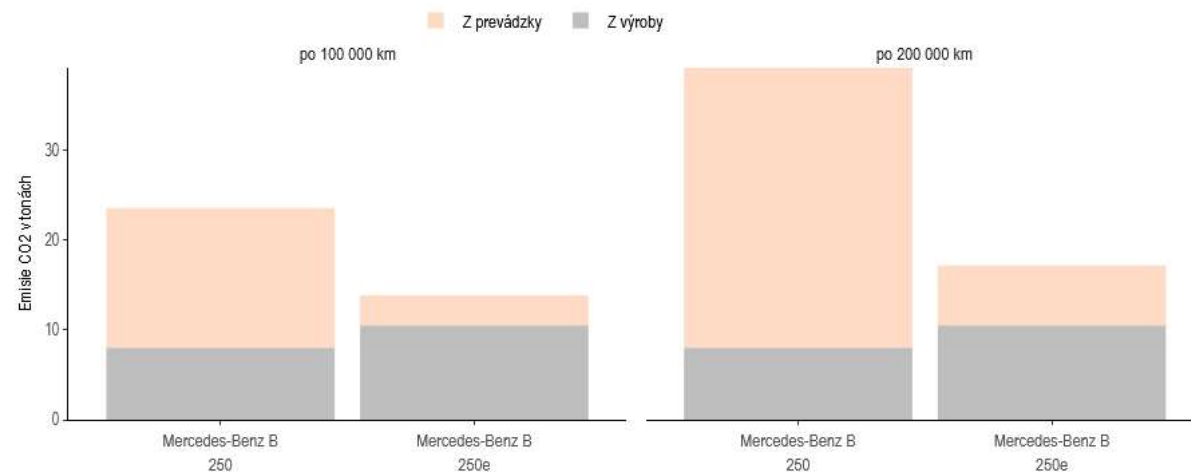

+Rozšírené nastavenia

Celkové výdavky na kúpu a prevádzku

Emisie počas doby životnosti

+Náklady na prevádzku

Ďakujem za pozornost!

Kontaktné údaje:

miroslav.rousek@enviro.gov.sk / 02 5956 2318

WORKSHOP:

„Ako uľahčiť zavádzanie inovatívnych technológií v oblasti obnoviteľných zdrojov energií

ZELENÉ VEREJNÉ OBSTARÁVANIE - PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

Slávka Jurkovičová

Aston Business hotel, Bajkalská 22, Bratislava, 24.01.2020

www.sazp.sk

Uplatňovanie princípov a cieľov obehového hospodárstva:

- znížiť negatívny vplyv na životné prostredie spôsobený spotrebou verejného sektora
- stimulovať inovácie v environmentálnych technológiách, výrobkoch a službách
- formovať výrobné a spotrebné trendy
- podporovať obehové hospodárstvo

recyklácia, opätovné použitie

znižovanie spotreby energie, vody, surovín

znižovanie množstva nebezpečných látok vo výrobkoch

znižovanie tvorby znečisťujúcich látok

využívanie obnoviteľných zdrojov energie

nakupovanie ekologických potravín

environmentálne nakladanie s odpadmi

redukcia odpadov a množstva obalov

ekodizajn výrobkov, aspekt inovácií

energetická efektívnosť

GPP a prioritné produktové skupiny v SR

➤ Národný akčný plán pre zelené verejné obstarávanie v SR na roky 2016-2020 (NAP GPP III)

„Zelená zákazka“ - vymedzená podmienkou splnenia minimálne jednej environmentálnej charakteristiky vychádzajúc z hlavných jednotných environmentálnych charakteristík GPP vytvorených EK definovaných v produktových listoch dostupných na webovom sídle EK

http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

Indikátor 1 - % GPP z celkového VO vo väzbe na počet zákaziek

Indikátor 2 - % GPP z celkového VO vo väzbe na hodnotu zákaziek v €

NAP GPP III – Uznesenie vlády SR č. 590/2016

Uplatňovanie princípov GPP v rámci svojej pôsobnosti:

- ústredné orgány štátnej správy SR
- samosprávne kraje
- Združenie miest a obcí Slovenska

NAP GPP III – 12 Prioritných skupín produktov

Oblasť využívania obnoviteľných zdrojov

Prioritné skupiny produktov:

- Elektrická energia
- Cestná doprava
- Návrh, výstavba a správa kancelárskych budov
- Infraštruktúra odpadových vôd

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE GPP – využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Ekologická elektrina a automobily

Národná agentúra pre verejné obstarávanie, Slovensko

DODÁVANIE ELEKTRINY

Technické špecifikácie:

Min. 30% dodávanej energie musí pochádzať z obnoviteľných zdrojov alebo kombinovanej výroby tepla a elektriny s vysokou účinnosťou.

Kritériá hodnotenia ponúk:

Ekonomicky najvýhodnejšia ponuka z hľadiska:

- Ceny
- Percenta % ekologickej elektrickej energie ponúknutej nad minimálnou hranicou (30%)

Výsledky:

Dodávka elektrickej energie:

Táto súťaž sa realizovala v mene viac než 120 verejných orgánov. Odhadovaná ročná spotreba elektriny bola približne 35 500 000 kWh. Všetci piati uchádzači ponúkli minimálne požadované percento "ekologickej elektrickej energie", dvaja z nich ponúkli 60% "ekologickej elektrickej energie" a jeden z nich bol vybraný za víťaza.

SERVISNÉ VOZIDLÁ

Technické špecifikácie:

Všetky vozidlá musia spĺňať normu pre emisie EURO 5 alebo rovnocennú normu. Maximálne emisie CO₂ siahajú od 115 g/km pre malé autá po 180 g/km pre minibusy.

Kritériá hodnotenia ponúk:

Ekonomicky najvýhodnejšia ponuka z hľadiska:

- Prevádzkové náklady počas životnosti
- Servisná sieť
- Bezpečnosť a ekologické zariadenia
- Ukazovateľ zmeny prevodových stupňov
- Záručná doba
- Čas dodania
- Monitor sledovania tlaku v pneumatikách

Výsledky:

Dodávka vozidiel:

Uplatnenie prevádzkových nákladov počas životnosti (LCC), ako súčasť kritérií pre hodnotenie ponúk na jednej strane a určenie požiadaviek pre maximálne úrovne emisií CO₂ na druhej strane, viedlo k tomu, že dodávatelia predkladali ponuky pre vozidlá s nižšími emisiami CO₂. Výsledok zohľadňovania emisií CO₂ a iných znečisťujúcich látok je vidieť pri porovnaní s emisiami vozidiel, ktoré sa získali v súťažiach predchádzajúci rok. Pokles emisií bol od 3g/km po 45 g/km na vozidlo, podľa konkrétnej časti.

Ekologická základná škola v Pembroke

Nadácia pre školy zajtrajška, Malta

VÝSTAVBA ŠTÁTNEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLY V PEMBROKE

Ciele obstarávania:

- Vybudovať prvú energeticky sebestačnú školu na Malte, ktorá využíva iba solárnu a veternú energiu vyrobenú priamo v škole na výrobu elektrickej energie a teplej vody.

Kritériá v otvorenej verejnej súťaži:

TECHNICKÁ SPÔSOBILOSŤ

- Uchádzači mali preukázať svoju technickú spôsobilosť realizovať projekt, a to buď odbornosťou samotnej spoločnosti alebo prostredníctvom spolupráce s odborníkmi, aby sa zaistili celkovo vysoké environmentálne vlastnosti.

BIODIVERZITA

- Účinná ochrana fauny a flóry v oblasti výstavby a v jej okolí, najmä počas demolácie.

ENERGIA

- Výroba vlastnej energie z obnoviteľných zdrojov, aby bola škola energeticky sebestačná.
- Opatrenia na zaistenie energetickej a vodnej účinnosti.
- Inteligentný systém osvetlenia využívajúci prirodzené svetlo.

VÝSTAVBA

- Ďalšie body sa udeľovali za využitie stavebných materiálov a výrobkov, ktoré spĺňali isté environmentálne kritériá, ako napríklad nižšia spotreba energie než požadujú technické špecifikácie na základe celkovej spotreby (čistej/konečnej/primárnej) energie budovy (vrátane kúrenia, chladenia, teplej vody, ventilácie a elektrickej energie).

Výsledky:

- Spotrebovaná energia danej budovy bola nízka a všetka prebytočná vytvorená energia sa predávala späť národnej elektrizačnej sieti.
- Použité stavebné materiály boli bezpečné a nerizikové a spĺňali medzinárodné bezpečnostné limity pre prchavé organické zlúčeniny, a nepoužil sa žiaden fluorid sírový (SF6).
- Škola bola vybavená zariadeniami na úsporu vody a systémom ohrevu vody prostredníctvom slnečnej energie.

Obstarávanie systému recyklácie odpadových vôd pre rakúsku mincovňu

Federálna agentúra pre obstarávanie, Rakúsko

Ciele obstarávania:

- Nové riešenie na úpravu zvyškovej (odpadovej) vody, ktorá vzniká počas prevádzky v rakúskej mincovni.

Použité kritériá:

Predmet zákazky: Plánovanie, dodávka, inštalácia a uvedenie do prevádzky čistiarne odpadových vôd (vákuové odparovanie) vrátane údržby a servisu.

Prvá etapa: Pozvaní potenciálni dodávateľia na poskytnutie inovatívneho riešenia (referencie na podobné riešenia).

Druhá etapa: Traja najvhodnejší dodávateľia vyzvaní predložiť prvú ponuku s podrobným konceptom a výpočtom predpokladaných nákladov počas životného cyklu (LCC).

Tretia etapa: Najdôležitejšou funkčnou špecifikáciou bola indikácia znečistenia vody a zodpovedajúceho množstva odpadovej vody ročne. V zásade sa vyžadoval systém, ktorý znižuje spotrebu vody.

Kritériá na vyhodnotenie ponúk: Hlavnými kritériami boli náklady na životný cyklus.

Výsledky:

- Postup chemického ošetrovania kontaminovanej vody pred zneškodnením nahradený opätovným použitím vody.
- Vákuové odparovanie umožňuje, aby sa voda odparila pri 40 ° C a nechala odpadové častice vzadu, čo vedie k opätovnému použitiu všetkej odparenej vody. Zostávajúci odpad je vysoko koncentrovaný a preto sa ľahšie zhromažďuje a lacnejšie likviduje. Jeden zo strojov môže recyklovať až dva milióny litrov vody ročne.
- Použitie tejto technológie vedie k 97% zníženiu spotreby vody.

Rakúska mincovňa je v súčasnosti v procese certifikácie podľa normy ISO 14001. Prechod na nechemické riešenie čistenia odpadových vôd pomôže mincovni splniť požiadavky tejto certifikácie.

Ďakujem za pozornosť

slavka.jurkovicova@sazp.sk

www.sazp.sk